

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: V. L. V.
st. přísl. X
t. č. pobytem X

zast. advokátem Mgr. Michalem Hubáčkem
sídlem Jakubské náměstí 109/1, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 3. 2022, č. j. OAM-10/ZA-ZA11-HA10-2022,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a jeho předcházející průběh

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 3. 2022, č. j. OAM-10/ZA-ZA11-HA10-2022 (dále též jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobce podal dne 5. 1. 2022 žádost o mezinárodní ochranu. Dne 10. 1. 2022 poskytl údaje k podané žádosti a konkrétně sdělil, že je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky, národnosti kinh, je bez náboženského vyznání a politického přesvědčení. Od roku 1996 je ženatý, manželka pobývá ve Vietnamu. Má tři děti, všechny žijí ve Vietnamu. Z vlasti vycestoval na základě rumunského pracovního víza v únoru roku 2019 z Hanoje do Rumunska, kde pracoval jako stavební dělník. V červnu roku 2019 automobilem vycestoval do ČR, kde se nachází nelegálně. Dříve nenavštívil žádný stát Evropské unie a nedisponoval uděleným vízem či povolením k pobytu v žádném státě EU kromě Rumunska. O mezinárodní ochranu žádal v ČR poprvé, z důvodu legálního pobytu na území ČR, aby zde mohl pracovat.
3. Při pohovoru k žádosti dne 10. 1. 2022 žalobce mj. uvedl, že z Vietnamu vycestoval, protože tam má finanční potíže a chtěl najít lépe placenou práci. V oblasti, kde pobýval, nebylo pracovní uplatnění. Z Vietnamu vycestoval prostřednictvím blíže neurčené firmy, která mu nabídla lepší pracovní podmínky v Rumunsku. Za svého pobytu ve vlasti neměl žádné problémy s bezpečnostními složkami ani jinými státními orgány. Nikdy nebyl v zemi původu trestně stíhán. Z vlasti vycestoval legálně. Žadatel opravil údaje poskytnuté k žádosti s tím, že z Vietnamu vycestoval až v únoru roku 2020 a do ČR přicestoval v létě toho roku. V ČR pracoval v Brně pro soukromou osobu v zahradnictví a bydlel v pronajaté zahradní chatce. O mezinárodní ochranu nezažádal dříve, protože o této možnosti nevěděl. Poradil mu to jeho spolupracovník. Jiným způsobem legalizaci svého pobytu v ČR neřešil, protože nevěděl, jak má postupovat.

II. Napadené rozhodnutí

4. Žalovaný při posouzení žádosti vyšel zejména z výpovědí žalobce, informací z Cizineckého informačního systému a dále informací o politické a bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv v zemi původu žalobce. Konkrétně šlo o informace OAMP ze dne 22. 4. 2021, Bezpečnostní a politická situace v zemi a zprávy Mezinárodní organizace pro migraci ze dne 9. 4. 2021, Údaje o zemi Vietnam za rok 2020.
5. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobce nevyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, a proto nebyly naplněny podmínky pronásledování podle tohoto ustanovení. Žalobce nemá dle svého tvrzení žádné politické přesvědčení. Popřel potíže s domovskými orgány státní moci nebo bezpečnostními složkami. Správní orgán tak dospěl k závěru, že žalobce nebyl ve vlasti pronásledován.
6. Ve vztahu k možnému pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu žalovaný nedospěl k závěru, že by žalobce mohl pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování. Žalobce neuvedl žádné problémy ze strany vietnamských státních orgánů, které by v době před odjezdem ze země původu pociťoval.
7. Účelem žádosti žalobce byla legalizace jeho pobytu na území ČR z ekonomických důvodů. To však není relevantním důvodem pro udělení azylu. Žalovaný uvádí, že azyl nelze

zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců upravenými v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Azyl neslouží k legalizaci pobytu v ČR či jako možnost získat zde pracovní povolení. O azyl je navíc nutné žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo neprodleně po vstupu do ČR (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004–81 a ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005–51). To žalobce neučinil, jelikož legálně vycestoval do Rumunska v únoru roku 2020, následně v létě téhož roku vycestoval do ČR, kde pobýval a pracoval nelegálně do dne, kdy podal žádost o udělení ochrany.

8. K žalobcem tvrzené nepříznivé ekonomické situaci v zemi původu žalovaný uvedl, že ekonomické potíže v zemi původu nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951. Ať by byly životní podmínky v dané věci sebevíc tíživé, nejednalo by se o důvod k udělení azylu, ledaže by ekonomická situace a opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň žadatele byla namířena proti určité národnosti, rasové nebo politické skupině. Tak tomu ovšem v posuzovaném případě není. Žalovaný s odkazem na informace Mezinárodní organizace pro migraci konstatoval, že podmínky v zemi původu nesvědčí pro udělení azylu.
9. Ve vztahu k azylu za účelem sloučení rodiny dle § 13 odst. 1 zákona o azylu žalovaný uvedl, že během řízení nebylo zjištěno, že by v ČR byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žadatele ve smyslu tohoto ustanovení. Obdobné platí i pro doplňkovou ochranu podle § 14b zákona o azylu.
10. Co se týká udělení azylu z humanitárních důvodů, podle § 14 zákona o azylu žalovaný dospěl k závěru, že v případě žalobce nejsou dány skutečnosti hodné zvláštního zřetele. Žalobce uvedl, že je zdravý a s ničím se neléčí. Na udělení humanitárního azylu není právní nárok, je udělován pouze za výjimečných okolností v případech, kdy nebyl shledán důvod pro udělení azylu dle § 12 a zároveň by bylo zcela nehumánní azyl neudělit. Žalobce se zároveň jeho udělení výslovně nedomáhal.
11. Ve vztahu k možnému udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu pak žalovaný uvedl, že nezjistil žádné skutečnosti, na jejichž základě by mohla žalobci hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma a žalobce ani žádné netvrdil.

III. Žaloba

12. Žalobce namítá, že žalovaný nesprávně posoudil splnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany. Nesprávně totiž posoudil provedené důkazy, dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním, z nichž následně dovodil nesprávné právní závěry. Zejména žalovaný nevyčerpal všechny možnosti, jak náležitě zjistit skutkový stav v souvislosti s § 14 zákona o azylu.
13. K udělení humanitárního azylu žalobci měla vést hospodářská situace v zemi původu, která žalobci nedovoluje najít jakékoliv zaměstnání. V případě návratu by žalobce nemohl živit svou rodinu, která je na jeho příjmech závislá. Žalovaný se argumentačně vypořádal pouze se zdravotním stavem žalobce, nikoliv s dalšími aspekty udělení humanitárního azylu.

IV. Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že s žalobními námitkami nesouhlasí. Na napadené rozhodnutí a jeho podklady v plném rozsahu odkázal. Dostatečně zjistil

skutkový stav, podrobným způsobem se zabýval všemi žalobcem uvedenými okolnostmi a opatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí. Žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany účelově, z důvodu legalizace pobytu, neboť mu hrozilo vyhoštění.

15. Humanitární azyl lze udělit pouze ve výjimečných případech. Žalobcovy ekonomické problémy v zemi původu nelze za takový případ považovat. Složitá situace na trhu práce a nepříznivá ekonomická situace v zemi původu nemohou být důvodem k udělení mezinárodní ochrany (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2017, č. j. 2 Azs 231/2017–24). Absence finančního zázemí či obecně ekonomická nouze v zemi původu nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavením uprchlíků. V průběhu řízení žalovaný nezjistil, že by žalobci hrozilo reálné nebezpečí vážné újmy tak, jak je požadováno v § 14a zákona o azylu, což je odůvodněno v čl. 6 – 8 napadeného rozhodnutí.

V. Posouzení věci krajským soudem

16. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice). Učinil tak při splnění podmínek § 51 s. ř. s. bez jednání (žalobce i žalovaný s takovým postupem výslovně souhlasili).
17. Žalobce brojí proti tomu, že mu nebyl udělen humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu, a to z důvodů ekonomických. Ze země původu vycestoval, neboť byl ve špatné finanční situaci a v zemi původu nemohl nalézt práci. Situace na trhu práce je zde nadále velmi špatná, neudělení mezinárodní ochrany by vedlo k existenčním problémům pro něj a jeho rodinu, pro což si žalovaný neobstaral dostatek podkladů. Žalovaný se nevypořádal se všemi aspekty zdůvodňujícími udělení humanitárního azylu. V mezích těchto žalobních bodů soud přezkoumal napadené rozhodnutí (§ 75 odst. 2 s. ř. s.).
18. Humanitární azyl lze podle § 14 zákona o azylu udělit v případě hodném zvláštního zřetele. Dle ustálené judikatury správních soudů není na udělení humanitárního azylu právní nárok, přičemž posouzení možných důvodů pro udělení tohoto typu azylu závisí na správním uvážení, které soud přezkoumává v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003–38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003–48). Soud především zkoumá, zda žalovaný při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu neporušil zákaz libovůle, který pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004–55).
19. Jak vyplývá z ustálené judikatury, humanitární azyl je na místě udělit pouze v případech hodných zvláštního zřetele a zpravidla v situacích, „na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55). Soud neshledal, že by žalovaný při posouzení této možnosti pochybil, resp. že by neudělení

azylu žalobci bylo možné hodnotit jako „nehumánní“, ať již z ekonomických či jiných důvodů.

20. Jak již dovodil Nejvyšší správní soud, „*obtíže žadatele o azyl stran obživy či možnosti seberealizace nelze bez přistoupení dalších okolností hodných zvláštního zřetele vnímat jinak, nežli jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54, srov. též rozsudek ze dne 15. 2. 2021, č. j. 4 Azs 325/2020-29). Okolnosti uváděné žalobcem, tedy že by při neudělení azylu nemohl žít sebe a svou rodinu, nelze bez dalšího považovat za okolnosti hodné zvláštního zřetele. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že z hlediska psychické i fyzické kondice není žalobce jakkoli omezen v možnosti vydělávat na živobytí vlastní prací. Skutečnost, že v tomto ohledu jsou lepší podmínky na území České republiky než v zemi původu žalobce, byť ve spojení s tvrzením o existenční závislosti rodiny žalobce (pobývajících v zemi původu) na zasílaných finančních prostředcích, nezakládá důvod pro aplikaci institutu humanitárního azylu. Jakkoli jistě nelze vyloučit, že by humanitární azyl v určitých individuálních případech mohl přicházet v úvahu při neútesné humanitární situaci (např. i v návaznosti na těžkou hospodářskou a ekonomickou krizi), takové úrovně situace v zemi původu žalobce nedosahuje, jak vyplývá ze shromážděných informací o zemi původu. Horší pracovní podmínky či možnost získat a udržet dobře placenou práci nelze pod tuto situaci podřazovat.
21. Pro účely posouzení žádosti žalobce žalovaný vyšel z dostatečně zjištěného skutkového stavu, a to i ve vztahu k podmínkám pro udělení humanitárního azylu. K žalobcem uváděným důvodům, které jsou zejména pro účely posouzení podmínek pro udělení humanitárního azylu určující, žalovaný shromáždil dostatek informací z různých zdrojů o státu původu žalobce, jak vyžaduje § 23c zákona o azylu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005-58, ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36, či ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81). Je nutné poznamenat, že množství podkladů, které žalovaný shromáždí, závisí na žalobcem uváděných důvodech pro podání žádosti o mezinárodní ochranu. Jediným důvodem žalobce jsou důvody ekonomické, resp. deklarovaná snaha o legalizaci pobytu v ČR. Pro náležité posouzení jeho žádosti proto plně postačují podklady o obecné bezpečnostní, politické a ekonomické situaci ve Vietnamu. Tyto informace jsou relevantní, důvěryhodné a aktuální. V průběhu správního řízení žalobce proti takto shromážděným informacím nic nenamítal. Nyní konstatuje, že žalovaný nevyčerpal všechny možnosti, jak skutkový stav zjistit. Není ale jasné, jaké skutečnosti by měl správní orgán zjišťovat, jelikož žalobce skutkový stav nikterak konkrétně nezpochybňuje.
22. Lze shrnout, že obsah odůvodnění rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany v první řadě předurčují důvody, které žadatel v řízení prezentuje. Z informací, které žalobce uvedl v žádosti o azyl a během následného pohovoru, nejsou patrné žádné azylově relevantní skutečnosti, které by mohl žalovaný ověřit nebo důkladněji zjišťovat. Žalovaný se zabýval důvody pro udělení humanitárního azylu ve vztahu k žalobcem uváděným informacím zcela dostatečně. Ekonomické důvody obecně nejsou důvodem udělení azylové ochrany a v posuzovaném případě je nelze považovat za okolnost hodnou zvláštního zřetele. Ekonomická situace v zemi původu dle zjištěných informací je sice horší než v ČR, nejedná se ovšem o situaci tak závažnou, že by se snad návrat žalobce dal považovat za nehumánní. Jak již konstatoval žalovaný, k legalizaci pobytu a práci v ČR slouží odlišné instituty

upravené v zákoně o pobytu cizinců. Soud neshledal v postupu žalovaného žádné pochybení.

VI. Závěr a náklady řízení

23. Soud neshledal žalobu důvodnou, proto ji zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). V případě žalobce nebyly splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu. Nezjistil ani žádné jiné vady, pro která by měl napadené rozhodnutí zrušit.
24. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014–47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 21. prosince 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřlová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně